

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 30 кор.
 п. на рік . . . 10 кор.
 на чверть року . . . 5 кор.
 а: місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Барвеш ми очі і душу ми барвеш; а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і
 експедиция «Руслана» під
 ч. 1. пл. Дамбровского (Хорун-
 щини). Експедиция місцеві
 в Агенції Соколовского в
 пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє.—
 Рекламні неопечатані
 вільні від порта. — Оголо-
 шеня звичайні приймають
 ся по ціні 20 с. від стріч-
 ки, а в «Надісланім» 40 с.
 від стрічки. Подяки і при-
 ватні донесеня по 30 сот.
 від стрічки.

Віче у Львові.

Окликане пос. Романчуком в салі «Народного Дому» згромадило вчера понад дві тисячі добірної публіки, так що ціла зала, обі галерії, місце коло президії і коритарі були щільно заповнені, а надто ще багато осіб, не найшовши місця, завернуло ся домів та на рівночасно відбуваючий ся концерт «Сокола». З послів до парламенту не явив ся ніхто, а з соймових лише п. Глиджук, за те бачити можна було багато поважних осіб львівської рускої громади. Хотий зала була зарезервована тільки для поважніших мужчин, яко будучих виборців, а для женщин та неповнолітніх призначені галерії, то при таким натовпі не дало ся строго перевести сеї диференції. Коли зважити, що віча не плякатовано по місті, а тільки заміщено про него коротку звістку в руских дневниках, то численність віча стане наглядним доказом великого заінтересованя суспільности справою, яка стояла на дневнім порядку, іменно: участь руского клубу в борбі за виборчу реформу.

О год. 1¹/₂. отворив пос. Романчук збори промовою, в якій вказав, що в виду довершеня кривди на руским народі остаточним ухваленем нового виборчого закону треба застановити ся над ситуацією. Щоби розпізнати се, треба докладно пізнати історію виборчої реформи. На жаль, ані в прасі, ані в суспільности нема на се жадного погляду. На вічах ухвалюють противорічні резолюції, праса заняла різне становиско. Щоби сему замішаню кінець покласти, скликав бесідник отсе віче і на голову просить дир. Нагірного.

Д. Нагірний подякував за вибір і представив двох комісарів та запросив на секретарів пп. Цегельського і д-ра Загайкевича.

Відтак уділив слово референтови пос. Романчукови, який в двогодинній з хистом і силою виголошеній промові, представив подійний стан участі руского клубу в борбі за виборчу реформу в ось який спосіб:

Коли зібрала ся теперішня сесія, ніхто і не думав про виборчу реформу. Часом згадували про се соціалісти, але без надії на близьку можливість введеня її на дневний порядок. Бесідник згадував про реформу виборчу і полагодженє національної квестії ще перед чотирма роками, але не найшов послуху між сторонництвима, а др. Кербер від-

повів єму, що сторонництва на се не згодять ся. Взагалі панувала гадка, що се дразлива справа, яка хаос в парламенті, замість зменшити, збільшила би. Також при квестії зміни регуляміну державної ради, бесідник згадував про виборчу реформу, однак одержав відмовну відповідь зі всіх сторін. Третий раз підніс сю справу в формі наглого внесеня, але навіть ті послі, що підписали се внесенє, заявили, що оно може мати тільки теоретичне значінє і на добі є «ein Schlag ins Wasser». Четвертий раз в остатних часах президентури д-ра Кербера написав бесідник до президента міністрів письмо зі Львова, вказуючи на се, що в виду обструкції, одиноким средством заради була би виборча реформа.

За президентури Гавча внаслідок зовнішних подій в Росії і переміни поглядів почали виринати внесеня в напрямі розвизаня демократичного заступництва на основі загального, рівного права голосованя. Між иншими вніс також і бесідник дотичне внесенє, та заким оно пішло під наради, правительство саме заповіло внесенє проєкту реформи. Розуміє ся, що руский нарід повитав реформу з повним одушевленем. Та трудности виринули зі сторони польского кола, яке для Галичини хотіло зберечи посереднє голосованє. Коли покликано намісника до Відня, бесідник, як голова руского парламентарного клубу, разом з головою соймового клубу др. Олесницьким удали ся до намісника з представленем, що з огляду на руске населенє він повинен стояти за безпосередним і рівним голосованем. Дальше переговорювали рускі послі з міністром Біляндт-Райдтом і Гавчом, проєктуючи заведанє національних курій на спосіб соймової ординації в Моравії. Однак їм відповіджено, що сю систему введено в Моравії тільки на пробу і ціла ся справа находить ся доперва в стадії експериментованя, та що непорядно було би її приміювати до такого великого краю, як Галичина. Вкінці під проводом о. Митрополита удала ся була депутация так парламентарних, як і соймових послів до стіп престола і там предложила кривди руского народа в виборчій реформі і одержала запевненє, що при реформі будуть узгляднені також і наші інтереси.

Внесенє проєкту виборчої реформи появило са при кінці міністерства Гавча, а вже оно кривдило в значній мірі Русинів, даючи їм 31 мандатів. Та бе-

ручи під згляд фактичний стан посіданя, так правительство, як і послі инших народів і сторонництв уважали, що Русини віднесуть найбільшу користь. Дійшло до того, що нам гратульовано, хотий послі представляли, що се найбільша кривда в Австрії. Те саме сказав нам лично президент-міністер бар. Гавч, вказуючи на безпосередність виборів і поважнє число 31 мандатів. Однак коли рускі послі докладно єму представили, які некористи стягає на них нове право, він відповів: Певно, як панове представляєте так драстично, то річ набирав цілком иншого виду, тож я буду старати ся по можности зарадити сему».

Та незадовго уступив бар. Гавч, а прийшов пос. Гогенльоге. На него Русини поклали великі надії, знаючи єго діяльність з Буковини. Кн. Гогенльоге пересправляв зі всіма сторонництвима, а також з руским клубом. За першим разом представляв бесідник князеві усно справу і вніс меморіал. За другим разом покликав кн. Гогенльоге бесідника і заявив, що для Галичини прибільшено 14, але тільки польских мандатів.

Те застав вже бар. Бек, прийшовши до керми держави і годі єму було вже вицофувати те, що було приречене Полякам.

До виборчої комісії вибрав руский клуб пос. Василька, задля єго світлих прикмет. Він завдавав собі багато труду, промовляв при кожній нагоді і пересправляв приватно, а іменно старав ся о те, щоби виборчі округи у східній Галичині не були більші, як у західній, а тоді число руских мандатів можна би було підвиспити на 36. Однак се не вдало ся, а пос. Василько мусів згодити ся, хотий виразно тільки в своїм власнім імені, на 28 мандатів.

Руский клуб держав ся такої тактики, щоби ставити можливі поправки до реформи, а коли се не поможе навів в подрібній дискусії — уступити з палати з протестом. Зроблено се тому, щоби в комісії можна було боронити ся, бо кожду нагоду неприсутности руского заступника використовувано на шкоду руского народа, як пр. стало ся з внесенями Старжинського про стяганє громад менших від 1500 мешканців в виборчі округи, яке поставлено в комісії підчас припадкової небутности пос. Василька і відтак вже не узгляднено єго жаданя о рєасумцію сеї ухвали, се внесенє перепало меншостию одного голосу.

В порозуміню з руским клубом п.

Василько поставив був жадань: 1) Щоби 11 найбільших округів, числячих коло 200.000 душ, поділити на поодинокі округи. 2) Що до збірних місць вибору, кожда громада понад 500 душ мала би бути місцем вибору а менші можна би лучити не висше 1500 і не дальше 5 кілометрів. 3) Що до петрифікації: щоби не більшість, але трета часть послів з Галичини була потрібна до переведеня зміни що до Галичини. Се було поставлене як ультиматум, яко найуміренийші постуляти.

Рівночасно виступила kwestія, як поводити ся супротив відмови тих поправок. Можливі були три евентуальности: 1) Ставити поправки в палаті — хотій знали, що в палаті вже всякі зміни були неможливі. Ся певність була така рішуча, що оставались властиво тільки два другі способи; 2) не допустити до ухваленя виборчої реформи обструкцією; 3) заложити протест і зробити сецесию.

Над обструкцією застановляв ся руский клуб дуже докладно. Навіть мав приготовані вже обструкційні внесення. Заходило питанє, чи вже згори не треба було вести обструкцію, — але тоді ще не було против чого вести обструкції, а в палаті не було реформи, а натомість дуже важні річи, навіть для галицьких селян, як пр. поправа ґрунтових книг; так само против поліпшеня платні урядникам і т. д. не можна було вести обструкції. А впрочім в сій стадії нарад Русини могли були найти союзників хіба між польським колом, феодалами та всенімцями, які засадничо були противні виборчій реформі.

Колиж проект виборчої реформи прийшов до палати до 2. читаня, могли вести против него обструкцію 19 соціалістів і чеських радикальних послів і 8 руских послів. Однак багато з них не було у Відні, а також не мали підготовлених наглих внесенєв. Боятися обструкції руский клуб не мав чого, а навіть якийсь час провадив обструкцію разом з чеськими аграрниками, яко активний їх союзник. Бесідник пригадує епізод з Гломбінським, коли чотирох руских послів через весь час єго бесіди виробляли такі крики, що Гломбінського не було чути ні словечком, а також в чеськім концерті на свиставках сам бесідник брав активну участь.

Однак заходило питанє, яку ціль можна було досягнути тим способом? Здержати виборчу реформу не можна абсолютно. Становище буковинських послів є зовсім инакше задля інтересів краєвих. До активної обструкції они причиняти ся не могли. Але також що до інших союзників справа була дуже сумніва. Чеські аграрники (яких було 7) тільки бавили ся в обструкцію, бо голосували прецінь за внесенєм Гесмана, яке уможливило друге читанє проєкту в палаті. Руский клуб здавав собі справу, що навіть в разі успішної обструкції кождий наш союзник одержав би скорше того, о що єму ходило, чим Русини. Бо пр. Словінцям ходило о уможливленє вибору одного ліберального Словінця замість клерикального. Се було легше правительству сповнити і тим способом відтягнути їх від обструкції, як Русинів. Та-

кож чеських радикалів можна би скорше вдоволити, як Русинів. Отже певних союзників руский клуб не мав.

А надто зайшла вже ся обстачина, що внесенє Гесмана положило конєць всяким обструкційним планам, бо нагли внесення пересунуло поза друге читанє проєкту реформи. А чисто технічна обструкція не могла тягнути єя довше як 48 годів. Про реальний успіх нема що і говорити, але навіть яко демонстрація обструкція не може мати ефекту. З десяти руских послів треба числяти тільки вісім, бо пос. Манджчевский вже від півтора року не являє ся в парламенті, а пос. Длужанський не має нічо спільного з рускими послами. Однак із тих вісьмох треба передовсім відділити двох Буковинців, які з огляду на свої краєві відносини не могли приступити до активної помочи в обструкції, хотій з признаня гідною солідарностию, мимо свого розбіжного, краєвого інтересу підпірали опозицію руского клубу против правительства. Отже оставало лиштьох членів руского клубу, які були би зовсім зникли навіть супротив 19 своїх обструкційних союзників, так що ціла акція вийшла би була не на руску, а на чесько-радикальну обструкцію, в якій взяло участь також кількох Русинів. Тим способом було би ослабило ся вражінє тої великої кривди, якої спеціально руский нарід межи всіма народами Австрій дізнав при виборчій реформі. Тому руский клуб уважав, що сецесия з протестом буде мати багато більшу вагу. Коли ефект сеї демонстрації не представив ся в краю в цілім своїм значіню, — є виною нашої преси. Однак в палаті сецесия зробила належне вражінє. Президент міністрів бар. Бек чотири рази конферувал з послами, однак всі ті проби не помогли. Жадних компромісів не було заключено ані з правительством ані з польським колом. Також в парламенті она не прогула безслідно. Згадували про неї пр. Фресьль і Штернберг. Також німецька преса заміщувала заяву руских послів, коментуючи, а навіть містили цілі статі, як пр. Bohemia, яка замістила вступну статю на сю тему. (Відчитує).

Чому так стало ся, що Русинів трактовано виімково! Чехи пр. дістали 13 мандатів менше, як їм належить ся, хотій мають 87 послів. Але 8 Русинів супротив 63 послів польского кола були таким зникаючим тягарком, що правительство не могло числити ся з Русинами против волі польского кола. Певно, що инакше булаб випала виборча реформа для Русинів, колиб польське коло не було заняло такого скрайно-єгоїстичного, вшехпольского становиска, а узгляднило було хоть в дечім вимоги справедливости супротив руского народу. Однак сего не брали під увагу, а числили ся тільки з дотеперішним фактичним станом посіданя, хотій і як він кривдячий та узисканий неморальними средствами.

Чимало тут вини і в нас самих. Колиб бодай були Русини узискали мандат по Валєвскім, де справді не було пресії, а тільки завинила байдужність руского населеня в тамтих сторонах, то були би зовсім инакше числити ся з Русинами. Той низький Besitzstand Русинів убив їх.

Порівнявши законний і фактичний стан теперішности а будуччини, бачимо, що всеж таки є поліпшенє для нас в виборчій реформі. Теперішних 25 мандатів супротив 33 на будуче (разом з Буковиною) є поступом, а в порівнаню до фактичного стану прибуде певність осягненя мандатів. Бо коли до тепер, при посереднім голосованю справа стояла так, що колиб правительство хотіло, то при пресії і затєсних галицьких питучках не перепущено би ті мандати, а ті, що є, давано немов з ласки, то від тепер, коли не у всіх то бодай 19 а що найштенше в 18 округах, мимовсе таки мусимо жати своїх послів, мимо негодованя і зматань наших противників.

Однак се не значить, щоби ми мали бути вдоволені. Потреба би в двох напрямках ділали з причини сего протести в цілім краю, солідарно з протестом руского клубу і в палаті панів не менше як 28 мандатів вибороти. Але се можна зробити тільки єдностипю і кариєсною у виборчій акції як і в цій народній організації. Бесідник вказує на польське людське товариство, яке мав переведену вже організацію у західній Галичині, не в кождім повіті, чи судовім окрузі, але навіть в кождім селі. І такої організації шотреба нам, коли хочемо з відрадою дивити ся в будучину. (Гучні оплески).

Наконець бесідник для пригадки і інформації присутних відчитує звісну заяву руского клубу, зложену в державній раді підчас сецесії.

(Конець буде).

Ухвалене виборчої реформи.

На суботнішнім засіданю державної ради ухвалено виборчу реформу в третім читаню 194 голосами против 63.

Перехід засіданя був ось який: По укінченю другого читаня виборчої реформи, серед загального напруженя вніс референт пос. Лекер, щоби палата сейчас приступила до третього читаня. Пос. Сobotka (чеський радикал) виступає против сего внесеня, яко противного реґулямінови, після якого третє читанє може відбутися доперва на слідуєчім засіданю. Жадає, щоби перед ним відбула ся дискусія над наглими внесенями. На случай неузглядненя єго домаганя висказує з гори протест. Пос. Штернберг і Плячек промовляли також против сеї процедури.

Президент ґр. Фетер заявляє супротив піднесених в палаті замітів, що завсїгди було звичаєм зараз таки приступити до третього читаня і що се не противить ся реґулямінови. — Опісля заряджено голосованє і наглисть внесеня пос. Лекера узискала потрібну більшість двох третин.

Підчас голосованя над нагlostипю, як і над мерітум внесеня. Всенімці безнастанно викрикували, а пос. Штайн зажадав ствердженя числа голосів. Мимо сего голосованє перейшло з поданим в гори вислідом (194 голосів против 63). Емунциацию президента приняла палата гучними оплесками, а бар. Бекови і референтови Лекерови ґратульовано з ріжних сторін.

Пос. Штайн жадав слідуючого засідання в понеділок з першим читанем буджегової провізорії на дневнім перядку, однак виявив ся при тім брак комплету, супротив чого президент замкнув засіданє, заявляючи, що про речинєць слідуючого засідання повідомить письменно

Просимо відповісти передплату.

НОВИНИ.

— Календар. Ві вторник: руско-кат. Введенє Пр. Богор.; римо-кат. Варвари. — В середу: руско-кат. Филмона, Кикилія; римо-кат. Сави. — В четвєр: руско-кат. Григорія еп.; римо-кат. Николая.

— Педагогічний кружок. Із Коломиї пишуть нам: Дуже вірадно подію приходить ся нам записати — подію, котра при сприяючих обставинах може мати непередвиджені наслідки. Ото в суботу, дня 1. грудня с. р. завязали учителі тутешньої української гімназії педагогічний кружок, пока що на статутах „Руського педагогічного товариства“. Перші конституційні збори того кружка відбули ся таки того самого дня о 5. годині по полудні при участі одинадцяти учителів. Вибрано заряд кружка із трех людей та назначено обсяг його діланья. — На перший погляд здаєть ся дрібничка, та в дійсности се річ великої ваги. Відома річ, що українське учительство середніх шкіл не має досі відповідної своєї організації і яко корпорація не виступає воно майже на верх. Правда, є у Львові „Руське педагогічне товариство“ разом із своїми філіями на провінції (і в Коломиї є така філія), але се товариство заступає — як досі стоять справи — більше інтереси людогов учительства. Учительство середніх шкіл не искало там ще відповідного голосу — може бути, по причині недостачі відповідної організації і віддай се причина, що з нашим гімназійним учительством числив ся світ досі мало. Не так стало ся у наших сусідів Поляків. Там утворило ся „Towarzystwo nauczycieli szkół wyższych“, котре поволі здобуло собі незвичайно великий вплив на справи шкільництва. Кожду важнішу подію на сьому полі обговорює воно і впливає на неї відповідно. До того товариства належить також багато Русинів. Його органом є видавництво „Muzeum“. Але послідніми часами повинло там иншим духом, як се видно із згаданого „Muzeum“. Вузкоглядний національний шовінізм вдер ся в тоє товариство і заставив його дбати не про інтереси учительства середніх шкіл, але про інтереси виключно Поляків. Ото в одному з останніх чисел „Muzeum“ появиля ся стаття (її повторило з відповідними коментарями і „Słowo polskie“), в котрій кинено ся заїло на новостворені паралельки української гімназії у Львові та на вдеранє руського елемента до гімназій. Польшаємо згадану статтю до спеціального довшого обговорення — ми хочемо тільки зазначити, що з „Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych“ не багато хісна прийде Русинам. Нам треба подумати про свою власну відповідну організацію та оборону своїх інтересів. Ми навели тільки один факт, чому така організація конечна, але вже його досить, щоб зрозуміти вагу оснований коломиїського кружка. А за Коломиєю відуть певно і другі українські гімназії — а се відібєть ся певно дуже корисно на середнім шкільництві. Точяю програму такого товариства годі зачеркнути — її диктують події щоденного життя і некуча потреба реформи наших гімназій. А як актуальна ся подія, видно хочби з того, що зараз на вершному засіданню розвинула ся довга й горяча дискусія над потребами наших гімназій. Становище учителя, потреба шкільних підручників і многі инші цікаві справи лежать у найблизшому

плані згаданого кружка. Із інших ухвал цікаве, що всі члени постановили передплатувати „Учителя“ і завести в ньому рубрику і для гімназійних справ. Пожелатиб тільки сьому кружкови як найкращого розвою й зросту. Ми з своєї сторони будемо старати ся подавати можливо докладні вістки про діяльність його членів і надіємо ся, що тим заінтересуємо й ширшу суспільність до так важної справи як наші гімназії. — Г.

— Львівський „Сокол“ устроїв вчера у власній салі вечєрок, на який зложили ся відчит і концерт. Відчит п. Франца Коковського (звісного поета під псевдонімом: Франц Михайлів) про сучасну українську поезію, був оброблений совісно. Прелєгент в півгодинім (на бажанє устроючих вечєрок) відчиті, подав з грубоного характеристику майже всіх наших письменників-поетів з послідної доби, починаючи від виступу Іа. Франка. По відчиті нагородженім грімкими оплесками, слідували концертні точки, між якими найкрасше випали хори „Бандуриста“. Дуже гарно зарепрезентував ся також п. Гнатковський в теноровім сольо, дїрігент організуючого ся власного хору „Сокола“, а п-на Тичинська з п. Гв. відспівала дуєт „Запвила калина“ а на „біє“ пісню з „Запорожця“. Місяцю ясний“. Фортепьяновий супровід при хорах і солях спочивав в руках славнозвісних п'яністів пп. Т. Шухевича і Б. Вахнянина. Замість перешкодженого п. Яцкова, виступив з деклямацією п. Климко і викликав одушевленє артистично віддеклямованим „Чигирином“, та докиненіми на загальне жаданє кількома сьм хомовками Руданьского. Між концертні точки вполетено як на кождім того рода представленю „Сокола“ дві точки рухових вправ, одну членів, а другу учеників „Сокола“. Члени в числі шістьох, з огляду на невеликий простор естради, виконали вільні вправи з палицями зовсім по правно, а ученики виконали 7 ржних вправ на кізлі. Рухові вправи, як видко на кождім вечерку „Сокола“, припали до вподоби публиці, яка грімко їх оплескує і жадає повторювань. Вчера було так само. Публики зібрало ся доволі много, передовеім стоячий партер був переповнений, а сая виглядала як битком заповнена, хоч рівночасно в „Нар. Домі“ відбувало ся віче. З причини пізної пори по вечерку не було товариських забав.

— Ріжні вісти. Зг. збори філії Руського Тов-а педагог. в Коичинцях відбудуть ся дня 24. с. м. о 11. год. в „Нар. Домі“. Потім будуть заг. збори гусятинського відділу „Взаємної помочи учителів“.

Заг. збори „Шкільної помочи“ в Снятині відбудуть ся дня 8. грудня о 5. год. в льокалі „Бояна“.

— Український вертеп. Відомий письменник І. Степенко задумує підчас Ріадва виставити в Києві вперед в музично-драматичній школі М. Лисенка а відтак і перед ширшою публикою в котрімсь із театрів український вертеп, в яким при помочи маріонеток представлять ся українську містерію. Містерії і інтермедії ті, первопочини драми, були широко розповсюджені на Україні в XVII. і XVIII. столітїю. Розповсюднювали его головно студенти кївської духовної академії, які підчас Ферій „странтували“ по Україні і уладжували вистави по дворах тодішного українського панства. Один із таких вертепів, як історична памятка заховав ся до останнього часу в маєтку Галагана, який увіковічнив его на сторінках „Кіевської Старини“ в 80. рр., опублікувавши там вертеп і рисунок вертепного ящика. Отсе саме послужило взірцем для д. І. Степенка, який задумує вивести в своїм вертепі старинний український вертеп. Для ознакомленя публики із історією вертепа має д. Степенко прочитати вперед короткий вступний виклад.

— Краєва рада шкільна затвердила в учительськім званю дійсних учителів: Леоп. Ширібєка і Йос. Виборка в гімн. в Дембиці і Стан. Гайчака та д-ра П. Мазурка в П. гімн. у Львові і надала їм титул професорів; — затвердила вибір Мих Созаньского, управ. 2 кл. школи в Ясениці сільній на представителя учит

званя до окр. ради шк. в Дрогобичи; — іменувала суплєнтами: Йоах. Гальбрайха в гімн. в Дрогобичи і Йос. Поляка та Брон. Бабиньского в гімн. в Ряшеві; — іменувала в народних школах: о. Маріяна Рогошевского гр-кат. катехитом 4-кл. муж. шк. в Чорткові, кс. Генриха Юкубца рим.-кат. катехитом 6-кл. муж. шк. в Чорткові, Кар. Сарницкого учит. 5-кл. муж. школи в Бережанах, Ант. Чижевского управ. 4-кл. шк. в Підзамочку, Анну Бєд-жицьку управ., а Павл. Забавську і Мар. Рєкївну учит. 4-кл. жін. шк. в Отинїї, а Володсл. Адамчика і Ол. Ковальську учит. 4-кл. шк. в Барішах.

— 3 почти. В цілі улєкшеня сторонам легітимациї при відбираню почтових пересилок водить п. к. міністерство торгєвлї почавши від 1. січня 1907 у внутрішнім обороті почтовім — на разі на пробу — почтові карти легітимацийні. До виставлюваня таких карт, важних на 1 рік калєндарський, уповажненій є кождий уряд почтовий, в котрого окрузі доручєнь стараюча ся о легітимацию особа мешкає, має там своє підприємство постійно або часово, однак довший час пр. літом перебуває. В цілі виставленя почтової легітимациї має сторожа предложити урядови почтовому свою фотографію (без підліпленої тектури, щоб лєкше було приліпити єї на карті легітимацийній) як також стемпель на 2 К і положити на самій карті в присутности урядника свій власноручний підпис. Виставленє егітимациї не потягає за собою для сторін кромі стемпля і фотографії жадних дальших коштів.

— Хїньські робітники на Угорщині. Як доносить угорське бюро телеграфічне, в комітаті Бєкєш ухвалило тамошнє товариство рільниче на внесєнє гр. Бенкгайма спровадити в слідуєчим році хїньських кулісєв до жнив (велике питанє, чи они потрафили би так жати, як на Угорщині потреба), скоро місцеві робітники до 1. січня 1907 не зроблять контрактів о працю при жнивах. Виділ згаданого товариства має намір спровадити 15 до 20 тисячєв хїньських робітників. О тій ухвалі повідомлено місцевих робітників.

— 3 залїзниць. Після оголошеня заміщеного в Газеті Львівській розписує ц. к. Дирекція залїзниць державних у Львові офєрту на перестроєнє і побільшенє будинку стаційного в Сокалі. Кошти єї будови виносять К 93.984-00. Офєрти буде приніматї ц. к. Дирекція залїзниць державних найдалше до 12. години в полуднє дня 15. грудня 1906. Близпші постанови і плани будови можна переглянути в ц. к. Дирекції залїзниць державних у Львові, III. поверх, двері ч. 308.

— Остатний репертуар рус. театру в Станіславові.

Второк 4. грудня посліднє представленє: „На сіножати“, народна картина в 1 дїї Яновської, закінчить „Катєрина“, народна опера в 3 дїях Аркаса. Виступ п. А. Гаєка.

— Рєпертуар міського театру у Львові.

Нинї: „Бєслєслав Сьміливий“. Ві второк: „Тангайзер“ оп. Вагнера. В середу: „Росмерсгольм“ др. 4 д. Г. Ібзєна.

Други Соколи і Сокилі! Памятайте, що львівський „Сокол“ збирає жертви на будову свого дому.

Посмертні оловістки.

— О. Никон Роздольський, гр.-кат. парох в Rio Claro, упокоїв ся — як доносить Gazeta Polska w Brazylji — около 7. падолиста с. р. Для параньских Русинів смерть пок. Роздольского є великим ударом. Покійник поселившись в Rio Кларо, зорганізував тамошних Русинів в одну сильну свідому громаду, заснував там читальню, спровадив кількасєт руских книжок з Галичини, передплатував для читальні часєписи і ширє займав ся долею своїх парохіян. Чєсть єго памятї і земля єму пером!

Телеграми

з дня 3. грудня 1906.

— **Петербург.** „Страна“ доносить, що рада міністрів постановила перенести варшавський університет до одного з міст Росії, здає ся до Саратова, а варшавську політехніку до Ростова над Доном.

Мадрит. З Танґера доносять: Султан опустив Фез і вибрав собі иншу незвісну доси резиденцію.

Карльсруге. Баденський князь Кароль помер нині рано.

Богдан Лепкий.

З дослідів над Шевченковою „Наймичкою“.

(Дальше).

Др. Франко виказавши безпідставність натяку Петрова, каже, що сюжет „Наймички“ є дуже ориґінальний і в інших літературах, здасть ся не оброблюваний. На його гадку одипоку, хоч дуже далеку аналогію представляє псевдошекспірівська драма „The Prodigal of London“ (льондінський марнотратник), в котрій батько, вертаючи по довгих літах із чужини, стає за слугу у свого марнотратного сина, щоби пізнати і випробувати його характер.

Але др. Франко зараз таки додає, що він не думає, щоб Шевченко знав ту драму і щоб вона могла йому піддати сюжет поеми.

І справді ми нігде, ані в листах, ані в споминах, ані в самих творах не маємо найменшого доказу на те, щоб Шевченко знав анґійську драму. А хотьби навіть докази такі колись знайшли ся, то ще й тоді вплив псевдошекспіра бувби дуже сумнівної ваги. Бо якже є аналогія між обома темами? Хіба та, що ту батько а там мати криють ся перед своїм сином. Але мотив incognita в обох творах зовсім инший. Батько з псевдошекспірівської драми не потребує крити ся перед сином і перед людьми, що він є батьком, се не сором для нього, а коли криють ся, то з цікавості о характер сина. (Подібних мотивів стрічаємо чимало в літературі, в усній словесності і в біблійній історії). Інакше „Наймичка“. На ній лежить клеймо сорому, з котрим вона не хоче показати ся перед сином. Вона мусить крити ся, бо колиб виявила, хто вона є, то на хуторі настало би инше життя, пропалиб ті гарні взаємини між ньюю, Марком а богатими старими хуторянами. Безмежна любов до сина і бажання добровільної покути кажуть „Наймичці“ аж до смерти скривати своє „я“.

Далеко ближшу аналогію до „Наймички“ а бачу у Міцкевича,¹⁾ іменно в його „Пану Тадію“. Пригляньмо ся ближше постаті Бернардина та порівнаймо його з Ганною²⁾

Яцек Солища має на совісті тяжкий гріх і хоче його спокутувати. Вбирає чернечий одяг, їздить по квесті а при кожній нагоді дбає про народню справу. Його мрія підготувати повстання на Литві, щоб таким чином прислужити ся вітчизні і змити з себе клеймо зрадника. Се одно завдання. А друге вирівняти рахунки з родиною Горешків. У нього є син Тадій, котрого він хоче одружити з Зоєю, по матери Горешківною і в той спосіб погодити борбу тих двох родин.³⁾ Завданням тому жертвував він своє життя. Крив ся перед своєю найближшою родиною, лицарського духа закував в путі „реґули бернардинської“ будучи батьком Тадія, вдавав тільки його опікуна.⁴⁾

¹⁾ Др. Франко каже, що про вплив Міцкевича на сю поему нема що й мовити. (Др. Франко, „Наймичка“ і т. д. ст. 2).

²⁾ Я лишая на боці питання, чи Бернардин є появою епічною, чи ні (Неґрінґ), чи він є тим елементом, що розсадив первісну будівлю епопеї (Каленбах), чи є героєм, чи є второстепенною особою в творі (Пілят) — я беру його таким, як виджу.

³⁾ Chciał ją Tadeuszowi swojemu wyswatać
I tak dwa poróżnione domy znowu zbratać.
(Сторона 155).

⁴⁾ Tadeusz... Miał za dozorcę księdza,
[który go pilnował]

А приходило му се не легко. Бо вже сама

postać Bernardyna
Wydawała, że mnich ten nie zawsze w kap-
Chodził, i nie w klasztorne zezarzał się [turze
[murze.⁵⁾

Якого труда мусів завдати собі, щоб не зрадити тайни. Яку борбу мусів звести з самим собою, щоб заволідати над почуваннями брата (супроти судай) і батька — (супроти Тадія). Як обережно а мимо того, як печаливо слівив за своїм сином, за кожним його наміром, за кождою майже гадкою.

I w dawnej surowości prawidłaх wy-
[chował.
(Dzieła Adama Mickiewicza. Wydanie zu-
pełne. Tom III. Paryż 1880. сторона 22.)

На стороні 74, читаємо:
Pan Jacek nie wypuszcza z opieki swej syna,
I przysłał mi tu właśnie na kark Bernardyna
Robaka, który przybył z tamtej strony Wisły.
Przyjaciel brata, wszystkie wie jego zamysły.
⁵⁾ Ibidem. Сторона 32.

(Конець буде).

Торговельні і промислові вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові
від 26. падолиста до 2. грудня 1906:

	за 50 клг.
Пшениця	7-75—7-95 К
Жито	5-90—6-10 К
Ячмінь броварняний	6-70—7-10 К
Ячмінь на пашу	6-30—6-60 К
Овес	7-10—7-30 К
Горох до вареня	8-75—9-30 К
Горох на пашу	6-40—6-75 К
Бобик	6-00—6-25 К
Ленча	5-55—5-80 К
Конюшина червона	50-00—57-50 К
Конюшина біла	32-50—42-00 К
Конюшина шведска	60-00—70-00 К
Тимотка	21-00—25-00 К
Ріпак зимовий	13-25—13-50 К
Насіне льняне	11-00—11-25 К
Льнянка	10-80—11-10 К
Насіне конопл.	10-00—10-50 К
Хміль	85-00—110-00 К

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ.

(Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Коспюшка у Львові).

Приїхали дня 2. грудня: Людвика Дністряньска з Кракова, Данко Гудз з сином з Пізнанки гнилої, Тит Решетилевич з Горлиць, Тадей Вітковський зі Львова, о. Андрій Пеленьський з Книгинич, о. Ігнатій Щуровський з женою з Іванкова, о. Анастазій Лотоцький з Тростянця, А. І. Микитяк з Стрия, Гавриіл Лушпинський з Камінки струм.

— Скарбник львівського „Сокола“ має на продаж білети до фризера по низьких цінах Провізія з білетів призначена на дохід „Сокола“.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензацийна програма.

від 15 до 30. падолиста 1906.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

! Кашель!

Хто на него не звертає бачности грішить проти власного тіла!

КАЙЗЕРА

Грудні-Кармельки

з 3-ма соснами.

Лікарско випробовані і поручені проти кашлю, хрипки, катару, флегми і закатареню устної ями.

5120 нот. дол. свідочств доказує, що они додержують, що прирікають.

Пачка 20 і 40 сотинів.

набувати можна у всіх антиках, дроґуериях і ліпших корінних торго-
влях. (4-31)

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мал 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	12-20*, 6-10, 1-40 5-45, 9-05*
„ Кракова	2-31*, 5-50*, 8-45, 1-30, 5-25, 8-40 9-30*
„ Підволочиск	7-20, 11-45, 2-20, 5-50, 10-30*
„ Лавочного	7-29, 11-50, 10-50*
„ Рави рускої	7-50, 4-50
„ Станиславова	8-05
„ Самбора	8-15, 1-50, 9-20*
„ Яворова	8-18, 4-37
„ Коломиї	10-05
„ Ряшева	10-35

На Підзамче.

„ Підволочиск 7-05, 11-30, 2-08, 5-35, 10-16*

Зі Львова з головного двірця відгодять:

До Кракова	12-45*, 1-*, 2-45, 6-35*, 8-25 10-05*
„ Іцкан	2-51*, 6-15, 9-20, 2-40, 10-40*
„ Підволочиск	6-20, 10-55, 2-21, 6-15*, 9-50*
„ Яворова	6-55, 6-*
„ Лавочного	7-30, 2-30 6-25*
„ Самбора	8-55, 4-15, 10-51
„ Станиславова	9-10*
„ Белзця	10-45
„ Ряшева	4-05
„ Коломиї	3-30
„ Рави рускої	7-25*, 11-35*
„ Стрия	11-10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6-32, 11-07, 2-32, 6-27*, 10-02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є назначені зьвіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечір до 5. год. 59 минут рано.

Звичайні білети їзди як також білети всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цілий день в міскім бюрі ц. к. державних залізниць, пасаж Гавмана ч. 9.

Всілякі

КУПОНИ

вил'осовні цінні папери

виплачує без потручення провізні або коптів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц

БАНКУ

Гіпотечного.